

Més sobre el guionet (3)

JOSEP RUAIX I VINYET

Prosseguim els articles que iniciàvem en el número 94 (I trimestre del 2016, pp. 26-27) d'aquesta revista i continuàvem en el número 95 (II trimestre del 2016, pp. 20-24), tractant ara dels adjectius compostos coordinats. Naturalment, convé de tenir present l'article diguem-ne bàsic, titulat «El problema del guionet» i publicat dins LLENGUA NACIONAL núm. 93 (IV trimestre del 2015, pp.19-28), article que és inclòs com a darrer capítol del nostre llibre *Estudis de llengua* (llibre que es preveu que surti publicat durant el mes de setembre d'enguany).

En primer lloc cal recordar que existeixen els mots anomenats *recompostos* (o compostos greco-llatins, compostos savis, compostos per confixació), entre els quals ara ens interessin els que s'han d'analitzar com a adjectius coordinats. Doncs bé, aquests recompostos, formats amb radicals greco-llatins, s'havien escrit (segons l'ús castellà i d'altres llengües) soldats (tipus *gastrointestinal*, *labiodental*, *aqüeoigni*, *dentilabial*); després s'escriviren, durant una sèrie d'anys, amb guionet, segons l'ús francès (tipus *gastro-intestinal*, *làbio-dental*, *àqüeo-igni*, *denti-labial*); i finalment, arran de les normes acadèmiques de l'any 1996, tornaren a escriure's soldats. Com ja hem dit en altres llocs, aquesta decisió acadèmica (referida als recompostos) és acceptable (si bé va sorprendre poc o molt) i no la discutim pas.

En canvi, existeixen uns adjectius *compostos pròpiament dits* que sempre i en totes les llengües del nostre àmbit cultural s'han escrit i s'escriuen amb guionet. Les normes acadèmiques de 1996 establiren que s'escrivissin, quan el primer component terminava en *o* o en *i*, soldats. Aqueixa norma, malauradament, provenia d'una confusió: la confusió entre els adjectius recompostos i els adjectius compostos pròpiament dits. Aquells pertanyen al lèxic de les ciències i es prenen (o es formen) directament del grec o del llatí (o, esporàdicament, del grec i del llatí). Aquests es prenen del llenguatge normal català, si bé fent-hi, en el primer component (o primers components, perquè poden ser més d'un) alguna modificació que doni a la seva terminació (alguns cops, també a tot el component) una fesomia grecitzant. Aquests adjectius compostos pròpiament dits s'escriuen, com hem dit, en totes les llengües del nostre àmbit cultural, amb guionet, per bé que hi ha alguns casos en què el primer component, si ha sofert canvis remarcables que el fan equivalent a un radical grec, pot escriure's soldat a l'adjectiu següent (suposant que només sigui un). És evident que en català també s'hauria de seguir aquesta norma universal. Altrament, ens separem de les altres llengües del nostre àmbit cultural i caiem en una sèrie d'inconvenients.

Ara veurem una colla d'exemples, recollits des de la promulgació de les noves normes de la Secció Filològica (SF) de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), distribuint-los segons algunes particularitats i fent-hi alguns comentaris. Dels exemples que hem trobat escrits correctament (segons el nostre criteri, és clar) en donem la font; dels altres, no.

Adjectius coordinats contraposats

En el primer grup d'exemples veurem adjectius compostos coordinats pròpiament dits que es contraposen, és a dir, que mostren una clara oposició entre ells. Òbviament, s'han d'escriure, amb més raó que mai, amb guionet, perquè altrament desapareix la contraposició i se suggereix una unió que de cap manera no existeix. La majoria són gentilicis. Exemples:

1) *La cimera israeliano-palestina de Sharm el Sheikh aposta per la pau* (noteu que es tracta d'una reunió entre dos països enfrontats bèl·licament: Israel i Palestina; és confusionari escriure «israelianopalestina», perquè aquesta grafia connota una unió que és ben lluny de la realitat; notem de passada que l'adjectiu català *israelià-ana* adopta la terminació culta *israeliano*, però el segon adjectiu, *palestí-ina*, és plenament català; si l'ordre fos invers, passaria el mateix però amb l'ordre contrari: *palestino-israeliana*).

2) *Els EUA irriteren la Xina aprovant la venda d'armament a Taiwan. Les autoritats de Pequín es mostren desafiant i adverteixen que tindrà «greus conseqüències» en unes relacions sino-americanes ja prou tenses* (Avui, 25-4-2001, p. 6) / *El camí de les relacions sino-americanes* (ib., 7-5-2001, p. 8; noteu també la contraposició entre la Xina i els EUA; observem com fóra d'aberrant escriure «sinoamericanes»; noteu encara que el primer element adopta la forma llatinitzant *sino*, però el segon element manté la forma plenament catalana; així, si l'ordre fos invers, hom diria *americano-xineses*).

3) *relacions russo-xineses* (noteu la contraposició entre Rússia i la Xina; noteu també que el segon element conserva la forma típicament catalana de l'adjectiu referent a la Xina; si l'ordre fos invers, diria *sino-russes*)

- 4) *La polèmica línia elèctrica de Bescanó torpedina la cimera **hispano-francesa*** (Avui, 19-5-2005, p. 1; si l'ordre fos invers, diria *franco-espanyola*).
- 5) *relacions **crisτιano-marxistes*** (noteu la contraposició entre cristià i marxista)
- 6) *la interacció cultural **àrabo-cristiana*** (noteu la contraposició entre àrab i cristià)
- 7) *Cal usar el capital financer per a acords **público-privats*** (Avui, 8-5-2006, p. 17; noteu la contraposició entre públic i privat).

Adjectius coordinats en què convé mantenir la distinció

En segon lloc, vegem adjectius compostos coordinats en què, malgrat no haver-hi potser una contraposició tan clara com en els exemples del grup anterior, convé de mantenir la distinció entre ells; equivalen a una coordinació copulativa amb la conjunció *i*; la gran majoria són gentilicis. Si hom escriu soldats aquests adjectius, suggereix, en comptes de la distinció entre ells, una unió, una confusió. Exemples:

- 1) *Quietud en la cimera Espanya-França ... El president francès ... A la tarda, un cop acabada la cimera **hispano-francesa**, també va tenir l'oportunitat de visitar les pintures rupestres de la cova d'Altamira / ... després de la cimera **franco-espanyola** que es va celebrar ahir a Santander* (Avui, 24-5-2000, p. 22) (Noteu com els adjectius coordinats es corresponen amb substantius també coordinats [*Espanya-França = Espanya i França; hispano-francesa = espanyola i francesa; franco-espanyola = francesa i espanyola*].)
- 2) *Alstom lliga el futur de la fàbrica catalana a les llançadores del TGV. La firma **franco-britànica** ha registrat una caiguda de guanys l'últim exercici* (Avui, 16-5-2001, p. 35; els adjectius *franco* i *britànica* corresponen a dos països distints: França i Gran Bretanya).
- 3) *les esglésies **visigòtico-romàniques** de Sant Pere, Santa Maria i Sant Miquel* (escriure «visigòticoromàniques» té l'inconvenient de no distingir entre dos estils [el visigòtic i el romànic], a més de perdre's l'accent gràfic del component *visigòtic* i ocasionar la combinació *coro*, que pot emmenar una pronúncia errònia)
- 4) *Primera reunió conjunta **hispano-llatinoamericana** de cirurgians oculars* (Avui, 14-5-2003, p. 31).
- 5) *les tropes **anglo-americanes*** (Avui, 26-3-2003) / *la coalició **anglo-nord-americana*** (Regió 7, 2-4-2003, p. 23; noteu que el segon component conté un altre guionet)
- 6) *El futur de l'eix **franco-alemany**, garantit amb el nou govern* (Avui, 24-11-2005, p. 12; noteu que la idea d'eix demana la distinció entre dos pols, cosa que es perd si hom escriu «francoalemany»).
- 7) *Avui hem pujat al port de Salau, per participar en la magna diada de germanor **occitano-catalana** que organitza Garriga-Trullols* (Albert Jané, *Els dies i els llocs*, p. 52) / ... *la llista dels emperadors del Sacre Imperi **Romano-Germànic*** ... (ib., p. 190; noteu que, suprimint el guionet, caldria suprimir també la majúscula inicial del segon component).
- 8) *Els dies 23-25 de febrer es va celebrar a Tubinga el 20è Col·loqui **Germano-Català** de llengua i literatura* ... (Joan Solà, dins Avui, 15-3-2006).
- 9) *Cada dia és més evident que el tòpic de la historiografia espanyola, segons el qual aquella derrota militar dels països de l'antiga Corona **catalano-aragonesa** fou un pas —dolorós, ho admeten— cap a la modernització i el progrés, és tendenciós i fals* (Francesc Vallverdú, dins *Butlletí* de la Fundació Congrés de Cultura Catalana, núm. 26, any 2006, pp. 6-7).
- 10) *Connexió Argan, una coproducció musical **catalano-marroquina*** (Avui, 26-5-2005, p. 49).
- 11) *l'Associació **Catalano-Lituana*** (*Butlletí* de la Fundació Congrés de Cultura Catalana, núm. 26, any 2006, p. 13)
- 12) *Celebrat a Israel el primer congrés **hispano-israelià** d'escriptors, editors i traductors amb participació d'una delegació catalana* (Avui, 23-5-2006, p. 40).
- 13) *Ofensiva **euro-americana** per reduir la tensió amb Putin* (Avui, 15-5-2007, p. 20; noteu la reducció de l'adjectiu europeu *-ea* a *euro*).
- 14) *l'Exposició **Hispano-Francesa** de Saragossa l'any 1908* (J. Folch i Torres, *Resum de la història general de l'art*, vol. II, p. 232; noteu novament que el segon element del compost comença amb majúscula).
- 15) *El Gobierno niega cualquier papel en el rescate de un empresario **hispano-iraquí*** (*La Vanguardia*, 18-3-2005; cas curiós, en castellà; es refereix a un iraqüí casat amb una espanyola, que té nacionalitat i passaport espanyols i que resideix a Espanya des de fa trenta anys; si hom escrivís «hispanoiraquí» voldria dir 'iraquí d'origen espanyol', com *hispanoamericà* vol dir 'americà d'origen espanyol').
- 16) *Jornades de la Secció Filològica de l'IEC a Ceret (Vallespir) ... L'Institut **Franco-Català** Transfronterer (IFCT) de la Universitat de Perpinyà ...* (d'una circular de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, rebuda per internet 28-9-2015).

Adjectius que coordinen coses distintes

En tercer lloc (si bé és un cas semblant al de l'apartat anterior), vegem adjectius coordinats en què clarament s'agrupen coses distintes. Es tracta d'unes estructures molt productives i, per tant, molt nombroses, que equivalen a una coordinació copulativa amb la conjunció *i*. Entre aquests, veurem exemples de més de dos adjectius, cas en què, si més no per sentit estètic i pràctic, no convé d'escriure soldats els components, ja que produeixen mots massa llargs i poc comprensibles. Exemples classificats primerament pel nombre de components i, dins aquest nombre, per ordre alfabètic del primer component; hi posem també alguns casos especials:

[dos components]

1) *El conseller d'Universitats, Carles Solà, els va explicar la situació **acadèmico-política** universitària ...* (Joan Solà, dins *Avui*, 8-9-2005; noteu que, si hom escriu «academicopolítica», es perd l'accent gràfic del primer component).

2) *Una altra de les entitats del món **cívico-cultural** més destacades en la normalització social del català ha estat Acció Cultural del País Valencià / a l'inici d'un bon moviment **cívico-cultural*** (noteu que, si hom escriu «civicocultural», es perd l'accent gràfic del primer component).

3) *comportament **cívico-polític***

4) *La civilització **creto-micènica*** (Sagarra, *El perfum dels dies*, ed. Garolera, p. 52).

5) *La formació global dels candidats al sacerdoci es troba avui en les escoles **eclesiàstico-monacals*** (kirchlich-klösterliche Schulen), *en les quals es pren seriosament la pura doctrina, el sermó de la muntanya i el culte* (noteu que, si hom escriu «eclesiasticomonacals», es distancia de la matriu alemanya citada, que duu guionet, malgrat ser precisament l'alemany una llengua que conté molts compostos aglutinats; de passada, es perd l'accent gràfic del primer component).

6) *Òrgans **econòmico-administratius*** (noteu que, si hom escriu «economicoadministratius», es perd l'accent gràfic del primer component).

7) *Ercros crea el càrrec de director general **econòmico-financer*** (*Avui*, 4-10-2005, p. 23).

8) *Per una oficina de dades **econòmico-territorials**.*

9) *L'episodi **èpico-ridícul** de l'illot de Perejil ...* (*Avui*, 2-11-2002, p. 32; noteu que, si hom escriu «epicoridícul», es perd l'accent gràfic del primer component i es dificulta la lectura de la erra).

10) *Beate Uhse, de 81 anys, pionera en el sector **eròtico-pornogràfic*** (noteu que eròtic i pornogràfic són conceptes diferents).

11) *Sessió **filosòfico-teològica** a càrrec de ...* (d'una invitació a uns actes, Barcelona, nov. 2004; noteu que, si hom escriu «filosoficoteològica», es perd l'accent gràfic del primer component).

12) *L'organisme funciona a base de forces **físico-químiques** que són materials, com el menjar, com una màquina, però aquestes forces obeeixen unes lleis dirigides no se sap per què ni per qui, i això vol dir que hi ha alguna cosa immaterial, en el fons* (*Avui*, 16-11-2005, supl. «Cultura», p. 4; noteu que, si hom escriu «físicoquímiques», es perd l'accent gràfic del primer component).

13) *simplificacions fonètiques i **fonètico-sintàctiques*** (noteu que, si hom escriu «foneticosintàctiques», es perd l'accent gràfic del primer component i es dificulta la lectura de la essa inicial de *sintàctiques*)

14) *L'excursionisme en el nostre país ha tingut sempre un interès sentimental **històrico-arqueològic**, un interès esportiu o simplement un interès d'anar a menjar un bon arròs o una rutilant botifarra a les graelles* (Sagarra, OC 10, ed. Garolera, p. 115; noteu que, si hom escriu «historicoarqueològic», es perd l'accent gràfic del primer component).

15) *El Premi Internacional Ramon Llull té per objecte reconèixer la tasca de persones i institucions que pels seus estudis o per les seves activitats de promoció han contribuït a la difusió de la llengua i la realitat **històrico-culturals** catalanes o a la defensa de les cultures i nacions sense estat* (*Butlletí* de la Fundació Congrés de Cultura Catalana, núm. 26, any 2006, p. 8).

16) *L'església parroquial de Santa Creu de Palma. Guia **històrico-descriptiva*** (ATCA, 2004-2005, p. 627, títol d'un llibre).

17) *... un teatre d'aparença **històrico-llegendària** ...* (Sagarra, OC 15, ed. Garolera, p. IX).

18) *En el volum destaquen els poemes de tema **històrico-patriòtic** ...* (Verdaguer, *Pàtria*, ed. Garolera, p. 10).

19) *l'època **ibero-romana*** (noteu que, sense guionet, tindríem el nexa *roro*, de difícil lectura)

20) *La instància **jurídico-esportiva** dona deu dies als clubs impugnats per aportar «proves» de la seva protesta* (*Avui*, 23-3-2005, p. 49; noteu que, si hom escriu «juridicoesportiva», es perd l'accent gràfic del primer component; noteu de passada que havia de dir *per a* aportar).

21) *Perquè els canvis s'han fet bàsicament per evitar futurs conflictes **jurídico-polítics*** (*Avui*, 16-6-2006, p. 5).

Nova Casa Editorial és una exitosa editorial catalana amb dos anys de vida i una enriquidora trajectòria. Apostem per l'expansió, publiquem obres d'interès i qualitat, estem compromesos amb el llibre digital, les institucions del territori i també la promoció de la llengua i la cultura catalanes, impulem nous autors, som una editorial transparent i responsable i acompanyem els nostres autors en el procés creatiu que tota obra i autor necessiten, adaptant-nos al seu ritme.

OFERTA ESPECIAL PER ALS LECTORS DE LLENGUA NACIONAL

Tota als nostres títols en català amb un 5% de descompte i transesa gratuïta*

UN CAMÍ FRÀGIL, Antònia Galceran
L'extraordinària autobiografia d'una nena que va viure la guerra i l'exili.



EXPERIÈNCIES DE VIATGE, AA.DD.
Primer recull de narrativa de viatges en català.
Amb 51 relats de 44 autors i fotografies a tot color.



JO, ALMOGÀVER, Xavier Royo
Els guerrers ferotges de Roger de Flor encapçalen la gran Venjança Catalana.



CONTES DE LA RUTA DE LA SEDA, Eduard Balsebre
Contes i llegendes que han encisat adults i infants amb delicats dibuixos a color dels països d'Orient.



*Consulta tots els títols en català al nostre web: www.novacasaeditorial.com i en el moment de comprar-los introdueix el CODI DE DESCOMpte UNIBOEL.

22) *intercanvi lingüístico-convivencial* (*Butlletí Col·legi Doctors...*, estiu 1996, p. 22; noteu que, si hom escriu «lingüísticoconvivencial», es perd l'accent gràfic del primer component i, a més, s'origina el nexa *coco*)

23) ... *els reptes lingüístico-identitaris* ...

24) ... *poema lírico-dramàtic* ... (Sagarra, OC 15, ed. Garolera, p. XII; noteu que, si hom escriu «liricodramàtic», es perd l'accent gràfic del primer component).

25) ... *el vessant literàrio-ideològic* ... (noteu que, si hom escriu «literarioideològic», es perd l'accent gràfic del primer component i es produeix l'estrany nexa *ioi*).

26) *Un any ple d'activitats lúdico-festives* (anunci dins *Faristol*, I trim. 2006; noteu que, si hom escriu «ludicofestives», es perd l'accent gràfic del primer component).

27) *Moltes instal·lacions lúdico-turístiques* ... (A. Jané, *Els dies i els llocs*, p. 158).

28) *Aprofitant que la crisi de Perejil sembla haver-se refredat, caldria estudiar la proposta de convertir aquest illot, i les aigües que l'envolten, en un parc natural. L'àrea marítimo-terrestre en litigi podria ser administrada i protegida per un patronat format, a parts iguals, per membres de la comunitat científica del Marroc i d'Espanya* (*Avui*, 2-11-2002, p. 32) / *El Baix Empordà tindrà un nou parc natural marítimo-terrestre* (*Avui*, 6-3-2004, p. 37; noteu que, si hom escriu «maritimoterrestre», es perd l'accent gràfic del primer component).

29) *El control i el seguiment mèdico-esportiu i de salut dels practicants de l'activitat física i esportiva* (noteu que, si hom escriu «medicoesportiu», es perd l'accent gràfic del primer component).

30) ... «*Serra d'Or*», *monàstico-progressista* ... (noteu que, si hom escriu «monasticoprogressista», es perd l'accent gràfic del primer component).

31) ... *les potències nazi-feixistes* ... (*Rev. de Catalunya*, oct. 2000, p. 35; noteu que el primer component, encara que acabi en *i*, no és pas greco·llatí).

32) *Enllaç pictòrico-literari* (noteu que, si hom escriu «pictoricoliterari», es perd l'accent gràfic del primer component).

33) *El món de la cultura va dedicar ahir al vespre un emocionant espectacle poètico-musical al poeta Josep Palau i Fabre en reconeixement de tota una vida al servei de l'art i les paraules* (*Avui*, 4-5-2005, p. 1; noteu que, si hom escriu «poeticomusical», es perd l'accent gràfic del primer component).

34) ... *activitats poètico-religioses* ... (noteu que, si hom escriu «poeticoreligioses», es perd l'accent gràfic del primer component i es dificulta la lectura de la erra).

35) *En canvi, les experiències poètico-teatral de Cocteau* ... (Sagarra, OC 15, ed. Garolera, p. IX).

36) ... *suport político-administratiu* ... (noteu que, si hom escriu «politicoadministratiu», es perd l'accent gràfic del primer component; recordem, de passada, que l'anglès posa guionet en aquests adjectius coordinats: *político-artistic movement* [*Catalonia Today*, 28-10-2004, p. 9]).

37) ... *el seu paper político-cultural* ... / *Lloros político-culturals* ... (noteu que sí que es justifica l'escriptura aglutinada en un cas com el següent: *Tot al contrari: als Estats Units d'Amèrica ja veiem com va la combinació políticoreligiosa, sense guionet perquè són una i la mateixa cosa* [Joan F. Mira, dins *Avui*, 13-1-2007, p. 22]).

38) ... *funció político-simbòlica* ... (*Ideologia i conflicte lingüístic*, p. 159; noteu que, si hom escriu «políticosimbòlica», a més de perdre's l'accent gràfic del primer component, es dificulta la lectura de la essa).

39) ... *la brigada político-social* ... (Josep Vallverdú, dins *La Vang.*, 10-9-1999) / *Televisió de Catalunya entrevista aquest vespre el president de la Generalitat de Catalunya amb la intenció de comentar fets de l'actualitat político-social, com ara la crisi del 3 per cent i l'assaig de moció de censura que es va presentar la setmana passada* (*Avui*, 15-3-2005, p. 66).

40) *En vida, Arnau de Vilanova fou una persona controvertida: tenia bons amics, però també poderosos adversaris. Les seves tesis profètico-apocalíptiques encengueren una polèmica que no s'apagà fins molt temps després* (noteu que, si hom escriu «profeticoapocalíptiques», es perd l'accent gràfic del primer component).

41) *Aquesta era l'Apamea que el matrimoni Smith anava a veure, atret per quatre pedres recentment redreçades, però també pels espectres de Septimi Sever, de Júlia Domna i de totes les Júlies de la família règio-sacerdotal d'Emesa* (noteu que, si hom escriu «regiosacerdotal», es dificulta la lectura per diversos motius).

42) *Els poetes de l'exili en una obra simfònico-coral* (*Avui*, 7-7-2004, p. 46; noteu que, si hom escriu «simfonicocoral», es perd l'accent del primer component i es produeix el nexa *coco*, de difícil lectura).

43) *Jornada tècnico-professional* (noteu que, si hom escriu «tecnicoprofessional», es perd l'accent gràfic del primer component).

44) *Reflexió teològico-antropològica sobre* ... (d'una invitació a uns actes, Barcelona, nov. 2004; noteu que, si hom escriu «teologicoantropològica», es perd l'accent gràfic del primer component).

45) *Sessió teològico-pastoral a càrrec de* ... (d'una invitació a uns actes, Barcelona, nov. 2004; recordem que llengües com el llatí escriuen els adjectius compostos coordinats amb guionet, com en el títol de l'obra de Spinoza *Tractatus theologico-politicus*).

46) ... *experiències turístico-lingüístiques* ... (noteu, una vegada més, que, si hom escriu «turisticolingüístiques», es perd l'accent gràfic del primer component).

[casos especials de dos components]

47) *El text adverteix del perill de reduir el procés de la concepció i de l'infantament a una interpretació exclusivament **bio-fisiològica** de la dona i de la maternitat...* (aquest cas és especial perquè el primer component és un escurçament de *biològico-*, és a dir, que el conjunt significa *biològica i fisiològica*; noteu de passada que altres llengües, com el llatí i el castellà, també ho fan així: *Index bio-bibliographicus CRRPP Matris Dei Scholarum Piarum*, és a dir, *Índex biogràfic i bibliogràfic*, o bé *Rdmo. P. Tomás Viñas Sala, Sch. P. Esbozo bio-biglográfico*. *Analecta Calasanctica*, 1964 [citacions, ambdues, de J. Verdager, *Atlantis*, versió llatina de *L'Atlàntida*, per Tomàs Viñas]).

48) *Peterson s'esforçarà, encara com a teòleg protestant, per tal d'obtenir a la seva Església una autonomia dogmàticament i **jurídico-eclesiàsticament** fonamentada com la que, als seus ulls, l'Església catòlica ja posseïa* (d'un original per a una revista de teologia, oct. 2003; és un altre cas especial perquè, d'un compost de dos adjectius coordinats, en formem un adverbi derivat).

[tres components]

49) ... *afirmacions **antropològico-ètico-jurídiques** ...* (noteu que, si hom escriu «antropologicoeticojurídiques», en surt un compost molt difícil de llegir i estèticament desagradable).

50) ... *estudis **bíblico-històrico-filosòfics** ...* (d'un llibre d'història eclesiàstica).

51) ... *l'Europa **científico-tècnico-productiva** ...* (noteu com resulta d'estranya la grafia «cientificotecnicoproductiva»).

52) ... *la seva posició **ètico-jurídico-política** ...*

53) ... *en clau **ètico-político-social** ...*

54) *Les institucions **jurídico-político-administratives** de l'Illa de Mallorca ...*

55) *La mort d'un líder democràtic mai no genera aquest caos **político-económico-sentimental** que genera la mort dels dèspotes* (*Avui*, 11-11-2004, p. 23).

56) *La xarxa social de St. Vicenç dels Horts com a resposta a les necessitats **psico-sòcio-educatives** de l'alumnat d'ESO* (grafia millor que «psicosocioeducatives»; cf. aquest exemple del castellà: *aspectos **psico-socio-históricos***; és a dir, val més escriure *psico* i *socio* amb guionet quan integren un compost triple).

57) ... *la síntesi carolíngia (**romano-germánico-celta**)* (Antoni M. Oriol Tataret, *Nació i magisteri pontifici*, p. 606).

58) ... *qüestions **sòcio-político-lingüístiques** ...*

[quatre components]

59) ... *una qüestió **jurídico-político-económico-cultural** ...*

60) *No és estrany que els seus dos grans poemes èpics, tan aparentment terrals, no directament religiosos sinó **mítico-histórico-geográfico-literaris**, acabin de rendir-se a la intenció cristiana que els féu germinar ...* (C. Forner, *Besllums*, p. 18).

Adjectius coordinats en què el primer element no acaba en o ni en i

Segons les normes acadèmiques de l'any 1996, els adjectius compostos coordinats en què el primer element no acaba en *o* ni en *i*, sí que han de dur guionet. Lògicament, quan tenim més de dos adjectius i algun d'aquests tampoc no té les terminacions esmentades, tot el compost s'ha d'escriure amb guionets. El fet és que els qui s'han acostumat a suprimir guionets en els adjectius compostos coordinats, a vegades els suprimeixen també en aquests casos no previstos per les normes. Posem exemples correctes d'aquest tipus de compostos, seguint el mateix ordre de l'apartat anterior:

[dos components]

1) *la civilització **agrícola-ramadera*** (és un error escriure «agricolaramadera»)

2) ... *amb expressions **cultural-comunicatives** renovades ...*

3) *D'aquestes dues orientacions, la proposta d'un model sociolingüístic de caràcter **estructural-funcionalista** apareix publicada el 1982 ...*

4) ... *de caràcter **liberal-conservador** ...*

5) ... *polítiques **liberal-democràtiques** ...*

- 6) ... ideologia **nacionalista-nacionalista** ... (*Ideologia i conflicte lingüístic*, p. 136).
 7) Arenas aposta per un govern **popular-socialista** a Euskadi (*Avui*, 5-2-2001, p. 10).
 8) ... voluntat **racional-instrumental** ... (*Ideologia i conflicte lingüístic*, p. 155).
 9) *Comptat i debatut*, aquest tipus de recompte lingüístic serà en gran manera **referencial-semàntic** ...

[tres components]

- 10) ... una entitat **artístico-literària-musical** ... (Sagarra, OC 10, ed. Garolera, p. 356).
 11) ... vaig treballar en una assessoria **fiscal-jurídico-laboral** (*Avui*, 8-5-2001, p. 4).
 12) *Els dos elements bàsics d'una revista són, probablement, aquests: primer interessar els esnobs del país, presentant una informació literàrio-musical-artística i social que els interessi* (Pla, OC 44, p. 272).
 13) ... l'estructura **político-burocràtica-militar** espanyola (*Avui*, 24-6-2000, p. 19; noteu que el segon component acaba en a però podria acabar en o).

[quatre components]

- 14) *No s'ha de desdenyar, per arcaic que pugui semblar, aquest nucli de poder político-financer-funcionarial-mediàtic que sovint es designa —per abreujar— com a Madrid. [...] ... s'han consolidat en algunes capitals autonòmiques sengles grups político-financers-funcionarials-mediàtics locals* (*La Vang.*, 30-6-2012, p. 17; compareu-ho amb aquests exemples castellans: *Somos el resultado de una vieja civilización greco-romana-judeo-cristiana que descansa en la comunicación, en el diálogo, en la fuerza del verbo* [*La Vang.*, 23-5-2000, p. 31]. *El hombre que se ha metido en esta rara galaxia jurídico-territorial-político-religiosa se llama Joan Enric Vives i Sicília* ... [*La Vang.*, revista, 18-5-2003]).

Adjectius coordinats amb el primer element bastant modificat

Quan el primer component d'un conjunt d'adjectius compostos coordinats pren una forma que s'allunya bastant de l'adjectiu català normal i s'assembla més aviat a una forma grega o llatina, llavors és més o menys justificable suprimir-hi el guionet, com hem vist abans amb les formes *psico* i *socio*. Diríem que cal aplicar-hi el bon sentit lingüístic. Exemples:

1) «*El Camp de Catalunya*», suplement mensual **agro-ramader** independent (*Regió 7*, nov. 2001; encara que *agro* és una forma llatinitzant de *agrícola*, el guionet hi escau per raó del caràcter popular del segon component i perquè aquest segon component comença amb la lletra erra).

2) *El reclús mort va patir una aturada cardíco-respiratòria* (*Avui*, 9-1-2004, p. 24; encara que *cardíco* és una forma grecitzant de *cardíaco*, el guionet hi escau per les mateixes raons de l'exemple anterior).

3) *llenguatge tecnocientífic* (vist en un original, juny 2006; ací la forma greco-llatina *tecno*, equivalent a *tècnico*, pot escriure's sense guionet perquè el segon component és també de tipus savi i sense problemes de pronúncia)

Conclusió

Els adjectius compostos pròpiament dits i d'estructura coordinada han d'escriure's, llevat d'alguna excepció, amb guionet entre ells. ♦